

OBSAH	3
PŘEDMLUVA	7
1 ZÁKLADNÍ POJMY	9
1.1 Model a modelování	9
1.1.1 Význam modelování	11
1.1.2 Matematické modely deterministické a stochastické	11
1.1.3 Kvalita modelu	13
1.1.4 Příklady stochastických modelů	14
1.2 Diskrétní stochastické modely a rozhodování	17
1.2.1 Náhodnost a riziko rozhodování	17
1.3 Modelování a simulace	19
2 GENERÁTORY NÁHODNÝCH ČÍSEL	22
2.1 Využití náhodných čísel	22
2.2 Náhodná čísla a číslíce	24
2.2.1 Vlastnosti rovnoměrného rozdělení $R(a,b)$	26
2.2.2 Zdroje náhodných čísel s rovnoměrným rozdělením	28
2.2.3 Typy generátorů náhodných čísel s rovnoměrným rozdělením	29
2.3 Kongruenční generátory	29
2.3.2 Ukázky generátorů pseudonáhodných čísel $R(0,1)$	32
2.3.3 Vlastnosti kongruenčních generátorů a doporučení	34
2.4 Generátory náhodných čísel z jiných rozdělení	35
2.4.1 Generování diskrétní náhodné veličiny metodou inverzní transformace	35
2.4.2 Generování spojité veličiny metodou inverzní transformace	38
2.4.3 Generování z normálního rozdělení	44
3 TESTOVÁNÍ GENERÁTORŮ PSEUDONÁHODNÝCH ČÍSEL	49
3.1 Testy shody rozdělení	50
3.1.1 Distribuční Kolmogorovův- Smirnovův test dobré shody	50
3.1.2 Test χ^2 dobré shody (frekvenční test)	54
3.2 Testy náhodnosti	56
3.2.1 Extremální body (body zvratu)	56
3.2.2 Test znamének diferencí.	58
3.3 Spearmanův pořadový koeficient korelace	60
3.4 Seriální koeficient korelace	63
3.4.1 Cochranův test	66
3.5 Shrnutí zásad testování generátorů	67

4	MARKOVOVY ŘETĚZCE	69
4.1	Stochastický proces a Markovovy řetězce	69
4.2	Popis Markovových řetězců	72
4.2.1	Parametrizace Markovových řetězců	76
4.2.2	Typy stavů a řetězců	79
4.2.3	Vybrané charakteristiky, specifické pro náhodné procesy	81
4.3	Absorpční řetězce	89
4.4	Regulární řetězce	95
4.5	Markovovy řetězce s oceněním	101
4.6	Model s diskontovaným oceněním	105
5	MODELÝ OBNOVY	112
5.1	Popis úlohy modelu obnovy	112
5.2	Modely obnovy s diskrétním časem	113
5.2.1	Rovnice obnovy	116
5.2.2	Stanovení struktury souboru podle stáří prvků	117
5.3	Popis diskrétního modelu obnovy regulárním řetězcem	119
5.4	Model obnovy s nestejnou počáteční strukturou podle stáří	123
6	STOCHASTICKÉ MODELÝ DEMOGRAFICKÝCH PROCESŮ	127
6.1	Jednohodnotové dekrementní modely	127
6.1.1	Popis modelu	128
6.1.2	Příklady jednohodnotových a vícehodnotových modelů	129
6.1.3	Popis modelu Markovským řetězcem	130
6.1.4	Aplikace jednohodnotových dekrementních modelů	131
6.2	Úmrtnostní tabulky a jejich charakteristiky	132
6.2.1	Výpočet úplné úmrtnostní tabulky	134
6.2.2	Vyrovňávání úmrtnostních tabulek	141
6.3	Některé principy pojistně - matematických výpočtů	142
7	DALŠÍ NÁMĚTY PRO CVIČENÍ	146
7.1	Metody Monte Carlo	146
7.1.1	Výpočet určitého integrálu metodou Monte Carlo	146
7.1.2	Výpočet Ludolfova čísla metodou Monte Carlo – Buffonova úloha	147
7.1.3	Ověření generátoru výpočtem Ludolfova čísla	148
7.2	Další metody generování náhodných čísel	148
7.2.1	Vylučovací (zamítací) metoda pro generování náhodných čísel	148
7.2.2	Zamítací metoda - generování náhodného vektoru	149

7.3	Další testy generátorů náhodných čísel	150
7.3.1	Maximum m rovnoměrných náhodných čísel	150
7.3.2	Gruenbergův d^2 test	150
7.3.3	Test mezer (gap test)	150
7.3.4	Poker test	151
7.4	Markovské řetězce	152
7.4.1	Pracovní den prodavače	152
7.4.2	Generační přechody 1	152
7.4.3	Generační přechody 2	153
7.4.4	Hráči	153
7.4.5	Půjčovna aut	153
7.4.6	Škola	154
7.4.7	Podíl na trhu	154
7.4.8	Malé město	155
7.4.9	Zaměstnanci	155
7.4.10	Splácení pohledávek	156
8	LITERATURA	157
9	DODATKY	159
9.1	Ukázka testu znalostí	159
9.2	Kontrolní otázky	161